

DEBAT 'PAPPEN EN NATHOUDEN'

Verdrogingsbestrijding in Brabant voorbeeld voor andere provincies?

In Nederland gaat de meeste aandacht nog steeds uit naar te veel water: zeespiegelstijging, bodemdaling, meer neerslag. Maar verdroging vormt één van de belangrijkste problemen voor de natuur. Hoewel bestuurders en ambtenaren zich hiervan bewust zijn, laat een kordate aanpak op zich wachten. Met de themamiddag 'Verdroging in de natuur' probeerden de Stichting Natuur en Milieu en de Brabantse Milieufederatie deze impasse in de bestrijding van de verdroging te doorbreken. Onlangs werd in een informele omgeving in Den Bosch over de problemen gesproken.

Noord-Brabant is één van de provincies die kampen met verdroging van de natuur. Boswachter Frans Kapteijns van Natuurmonumenten ziet het met eigen ogen in zijn terreinen, zoals de Kampina: er worden kleinschalige maatregelen genomen om verdroging tegen te gaan (met hermeandering, retentiebekkens, extra stuwen en drempels), maar door grondwateronttrekkingen en veel drainage wordt het probleem van verdroging in de Kampina steeds groter.

Ook gedeputeerde Lambert Verheijen onderschrijft het belang om buiten de natuurgebieden te werken aan bestrijding van verdroging. Zoeken naar oplossingen binnen natuurgebieden is lang niet voldoende; het probleem moet worden verbreed. In Brabant is een afspraak gemaakt over de realisering van de ecologische hoofdstructuur in de reconstructiegebieden: het Akkoord van Cork. Uitvloeisel hiervan is onder meer dat een bestuursakkoord is opgesteld voor de uitvoering van de waterthema's in de reconstructie- en gebiedsplannen. Dit wordt binnenkort ondertekend door provincie en waterschappen. In het provinciale waterhuishoudingsplan is opgenomen dat rond de natte natuurgebieden zones van 500 meter worden ingesteld waarin ontwatering verboden is.

Naar concrete projecten

Tot voor kort is vooral gepraat over verdrogingsbestrijding en bleef het bij plannen. André van der Zande (DG Ministerie van LNV) heeft het idee dat de waterschappen en provincieambtenaren eindelijk wakker beginnen te worden, onder andere door de Kaderrichtlijn Water. Hij ziet het positief in

om drie redenen: Brussel hijgt in de nek (KRW en komende Grondwaterrichtlijn); de bestuurscultuur is aan het veranderen: men weet dat alleen nota's schrijven niet helpt om problemen op te lossen, concrete projecten zijn nodig én er is geld voor verdrogingsbestrijding; het landelijke potje voor gebiedsgericht beleid is jarenlang niet opgegaan.

Van der Zande doet dan ook een dringende oproep om met concrete projecten te komen waarvoor mensen warm lopen, waar draagvlak voor is. Maar ook bestuurders moeten niet bang zijn om in bepaalde gevallen moed en doorzettingsvermogen tonen. De miljarden die in de totstandkoming van de ecologische hoofdstructuur gestoken worden, kunnen alleen verantwoord uitgegeven worden als ook gewerkt wordt aan bestrijding van de verdroging van die ecologische hoofdstructuur, aldus Van der Zande.

Martijn Mentink, hoofd bureau Grondwater provincie Noord-Brabant, meent dat de provincie al ontwaakt is. In de Kaderrichtlijn Water staan resultaatverplichtingen, waarvoor ook de provincie verantwoordelijk is. De provincie wil met de in het Nationaal Bestuursakkoord Water opgenomen maatregelen de doelstelling van 40 procent minder verdroogde natuur in 2010 halen. Het moet daarbij niet blijven bij ambitie; er moet een concreet uitvoeringsplan komen met een resultaatverplichting.

Willem de Beaufort van Staatsbosbeheer wijst erop dat door opwarming van het klimaat ook meer extreme droogtesituaties zullen ontstaan. De politieke urgentie van verdrogingsbestrijding is nu onvoldoende,

gelooft hij. Ook de Tweede Kamer, die onlangs een motie over het schrappen van beïnvloedingszones heeft aangenomen, ziet het niet, aldus De Beaufort. Beïnvloeding is er, dat is eigen aan het watersysteem: zandgronden fungeren bijvoorbeeld als infiltratiegebieden voor de beekdalen. Het gaat er volgens De Beaufort om dat een relatie wordt gelegd tussen de aanpak van wateroverlast en de verdroging.

Watergraaf Peter Glas van De Dommel vindt de mogelijkheden die Brabant nu kent, voldoende. De overheden moeten meer werk gaan maken van de uitvoering, meent hij. Het is beschamend dat Nederland zo weinig geld uit 'Brussel' weet te halen, omdat concrete projecten ontbreken, aldus Glas. De waterschappen denken er overigens aan het vasthouden van water te gaan belonen.

Gedeputeerde Staten gaan meer grond aankopen om projecten te realiseren, aldus Martijn Mentink, hoofd bureau grondwater van de provincie Noord-Brabant. Daarbij wordt ook gedacht aan kavelruil en in uiterste gevallen grondonteigening. Het Ministerie van LNV onderzoekt samen met het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de land- en tuinbouworganisatie LTO of de zogeheten Koopmansgelden ingezet kunnen worden voor kavelruilen die ook iets voor natuur en landschap betekenen. De ZLTO roept op om het voor boeren aantrekkelijk te maken water vast te houden.

Brabant op stoom

De meest verdroogde provincie van Nederland maakt eindelijk werk van verdrogingsbestrijding, zo concluderen Stichting Natuur en Milieu en de Brabantse Milieufederatie. Te lang hebben provincie, waterschappen, terreinbestuurders en het Rijk naar elkaar gekeken en weinig gedaan, menen zij. Met het ondertekenen van het provinciale bestuursakkoord op 10 november hebben de partijen echter een belangrijke stap vooruit gezet. Maar iedereen is het erover eens dat het niet bij woorden mag blijven. Concrete projecten moeten nu uitgevoerd worden om de verdroging te bestrijden. Geld is daarbij voorlopig niet het probleem. Of zoals een deelnemer het uitdrukte: pas als je concrete projecten aanpakt, gaat het water stromen. ☞